

Bruksela, 5 czerwca 2026 r.
(OR. en)

10259/26

GAF 27
FIN 834

PISMO PRZEWODNIE

Od: Sekretarz generalna Komisji Europejskiej (podpisała dyrektor Martine DEPREZ)

Data otrzymania: 5 czerwca 2026 r.

Do: Thérèse BLANCHET, sekretarz generalna Rady Unii Europejskiej

Nr dok. Kom.: COM(2026) 269 final

Dotyczy: SPRAWOZDANIE KOMISJI
DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY I EUROPEJSKIEGO
BANKU CENTRALNEGO
dotyczące realizacji i rezultatów programu „Perykles IV” w dziedzinie
ochrony euro przed fałszowaniem w 2025 r.

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument COM(2026) 269 final.

Zał.: COM(2026) 269 final

Bruksela, dnia 5.6.2026 r.
COM(2026) 269 final

SPRAWOZDANIE KOMISJI

**DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY I EUROPEJSKIEGO BANKU
CENTRALNEGO**

**dotyczące realizacji i rezultatów programu „Perykles IV” w dziedzinie ochrony euro
przed fałszowaniem w 2025 r.**

SPRAWOZDANIE KOMISJI

DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY I EUROPEJSKIEGO BANKU CENTRALNEGO

dotyczące realizacji i rezultatów programu „Perykles IV” w dziedzinie ochrony euro przed fałszowaniem w 2025 r.

1. Uwagi ogólne

Program „Perykles IV” („program”) jest programem wymiany, pomocy i szkoleń w dziedzinie ochrony euro przed fałszowaniem. Zastępuje on program „Perykles 2020” realizowany w latach 2013–2020 i programy Perykles realizowane w latach 2002-2013. Ustanowiono go [rozporządzeniem \(UE\) 2021/840](#)⁽¹⁾. Zakres jego stosowania rozszerzono na nieuczestniczące państwa członkowskie [rozporządzeniem Rady \(UE\) 2021/1696](#)⁽²⁾. Rozporządzenie (UE) 2021/840 stanowi, że program będzie obowiązywał do dnia 31 grudnia 2027 r. W art. 12 ust. 3 tego rozporządzenia zobowiązano Komisję Europejską do corocznego przekazywania Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Europejskiemu Bankowi Centralnemu informacji o rezultatach programu. Niniejszy dokument jest sprawozdaniem rocznym za 2025 r. Sprawozdanie zawiera informacje na temat podjętych zobowiązań i realizacji działań w ramach programu w 2025 r.

2. Zobowiązania w ramach rocznego programu prac na 2025 r.

Roczny budżet na realizację programu w 2025 r. ustalono na poziomie 902 450 EUR. Został on sfinansowany z linii budżetowej VOBU-2025-E.06030100 (ochrona euro przed fałszowaniem)⁽³⁾ budżetu ogólnego UE na 2025 r. W 2025 r. zaciągnięto zobowiązania na łączną kwotę 902 449,47 EUR, co stanowi 100 % całkowitego budżetu. Program jest realizowany poprzez działania współfinansowane (dotacje) zgłaszane przez właściwe organy państw członkowskich i „działania Komisji” organizowane bezpośrednio przez Komisję. Łączna kwota zobowiązań obejmuje również kwotę 37 038 EUR do pokrycia rocznych kosztów korzystania z narzędzia eGrants, czyli w pełni elektronicznego (bez dokumentacji papierowej) systemu zarządzania dotacjami. Oprócz operacyjnej linii budżetowej udostępniono też kwotę w wysokości 15 440,30 EUR w linii budżetowej z wewnętrznych dochodów przeznaczonych na określony cel⁽⁴⁾ (linia budżetowa IAR2/2-2024-ECFIN-E.06030100) i na kwotę tę zaciągnięto zobowiązania w 2025 r.⁽⁵⁾

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/840 z dnia 20 maja 2021 r. ustanawiające program wymiany, pomocy i szkoleń w dziedzinie ochrony euro przed fałszowaniem na lata 2021–2027 (program „Perykles IV”) i uchylające rozporządzenie (UE) nr 331/2014.

² Rozporządzenie Rady (UE) 2021/1696 z dnia 21 września 2021 r. w sprawie rozszerzenia stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/840 ustanawiającego program wymiany, pomocy i szkoleń w dziedzinie ochrony euro przed fałszowaniem na lata 2021–2027 („program Perykles IV”) na nieuczestniczące państwa członkowskie.

³ VOBU: środki budżetowe przyjęte w głosowaniu na 2025 r.

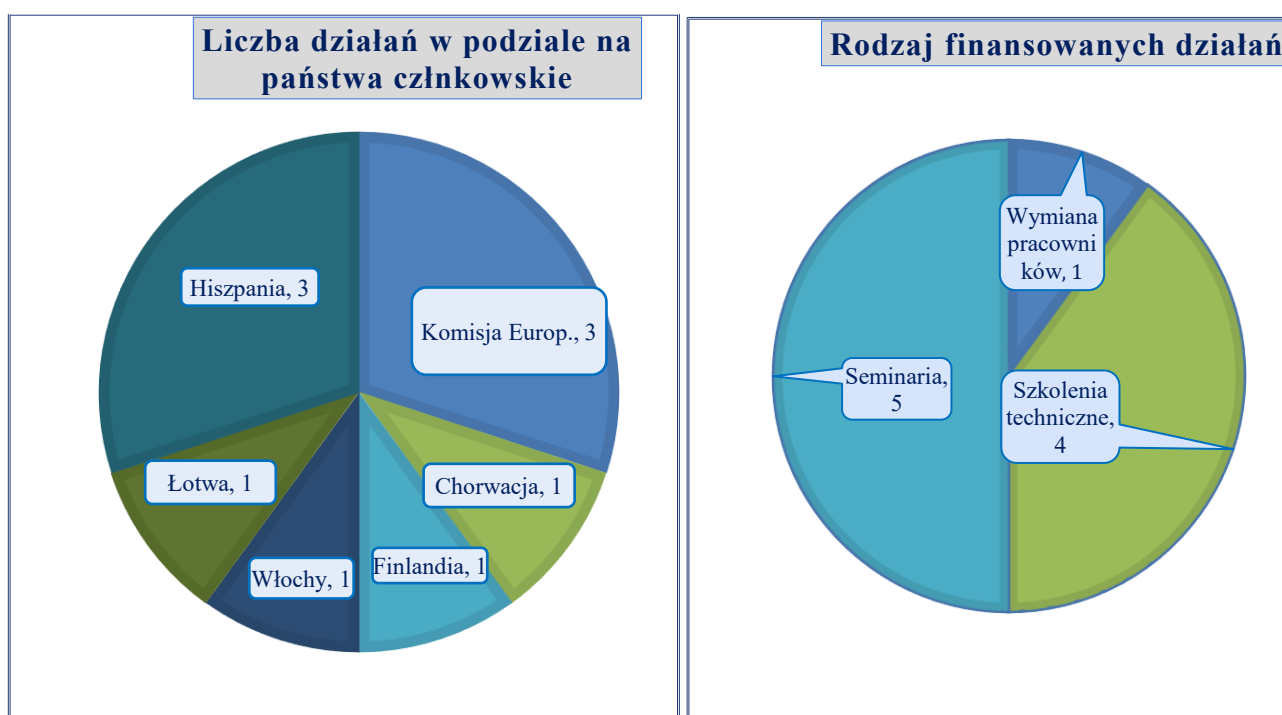
⁴ IAR = wewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel: Źródłem dochodu przeznaczanego na określony cel jest nakaz odzyskania środków (kwota zwrócona Komisji przez beneficjenta z tytułu niewykorzystanej kwoty płatności zaliczkowych) zgodnie z art. 21 [rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do budżetu ogólnego Unii \(wersja przekształcona\)](#).

⁵ Dwie linie budżetowe na zobowiązanie z tytułu dotacji nr ref. 101251502 (HECC: Konferencja i wizyta studyjna na temat monet euro w Helsinkach): 31 149,70 EUR z linii budżetowej VOBU i 15 440,30 EUR z linii budżetowej IAR.

Wdrażanie programu przez państwa członkowskie i Komisję odzwierciedla ich zaangażowanie w ochronę euro przed fałszowaniem. Dyskusje Grupy Ekspertów ds. Fałszowania Euro na temat rocznej strategii umożliwiły rozpoznawanie i niwelowanie głównych zagrożeń, a także pełne przydzielenie budżetu w 2025 r.

W ramach programu sfinansowano łącznie 10 projektów⁽⁶⁾: przyznano 7 dotacji na podstawie wniosków złożonych przez właściwe organy państw członkowskich oraz sfinansowano 3 działania Komisji. Spośród 3 działań Komisji w 2025 r. przeznaczono środki na 2 i je zrealizowano, natomiast 1 działanie Komisji zostanie zrealizowane w 2026 r. Dotacje, na które zaciągnięto zobowiązania w 2025 r., zostaną w pełni wdrożone w 2026 r. i w kolejnych latach.

Wykresy I i II: Rodzaj finansowanych działań i liczba działań w podziale na państwa członkowskie (działania, na które przeznaczono środki w 2025 r. – zob. załącznik I)

Włochy i Hiszpania, tj. dwa państwa członkowskie najbardziej narażone na fałszowanie euro, w 2025 r. ponownie otrzymały dotacje w ramach programu Perykles. Dotacje w ramach programu otrzymały w 2025 r. również Chorwacja, Finlandia i Łotwa (te dwa ostatnie państwa są wnioskodawcami w ramach programu po raz pierwszy). Wszystkie te starania przyczyniają się do poprawy ochrony euro, co przynosi korzyści wszystkim pozostałym państwom członkowskim.

Działania, na które przeznaczono środki w 2025 r., obejmują 5 seminariów, 4 szkolenia techniczne oraz 1 wymianę pracowników.

Działania mają odbywać się zarówno w UE, jak i poza granicami UE, w zależności od konkretnych potrzeb. Od czasu powstania program przyczynił się do ugruntowania podejścia

⁶ Kompleksowy przegląd działań w ramach programu „Perykles”, na które przeznaczono środki w 2025 r., znajduje się w załączniku I. Wszystkie projekty finansowane w ramach programu „Perykles IV” są publikowane na portalu [EU Funding & Tenders Portal](#).

regionalnego dzięki realizacji działań obejmujących regiony świata szczególnie ważne w kontekście walki z fałszowaniem pieniądza, takie jak Europa Południowo-Wschodnia, Turcja i Ameryka Południowa.

3. Realizacja działań w 2025 r.

Informacje ogólne

W niniejszej sekcji przeanalizowano realizację wszystkich działań finansowanych w ramach programu Perykles w roku kalendarzowym 2025. Obejmuje ona zatem działania, na które zaciągnięto zobowiązania w ramach budżetu programu „Perykles IV” na lata 2024⁽⁷⁾ i 2025⁽⁸⁾.

W 2025 r. zrealizowano łącznie 10 działań finansowanych w ramach programu „Perykles”, w tym:

- 8 działań objętych dotacjami, na które przeznaczono środki w 2024 r.: działania te zostały wdrożone odpowiednio przez Hiszpanię (3 działania), Portugalię (2 działania), Włochy (2 działania) i Chorwację (1 działanie);
- 2 zamówione działania Komisji, na które przeznaczono środki w 2025 r.

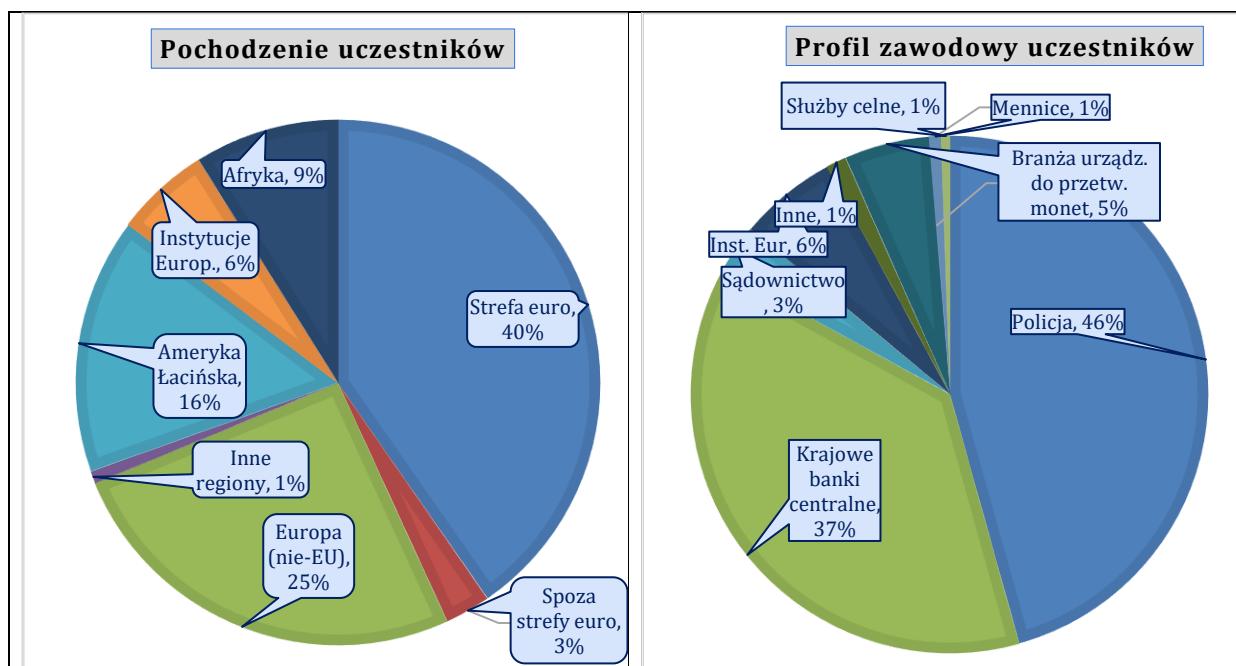
Powyższe działania obejmują 3 wymiany pracowników, 3 szkolenia techniczne, 3 seminaria i 1 zakup sprzętu. Szacuje się, że w wyżej wymienionych działaniach uczestniczyło 394 ekspertów⁽⁹⁾.

⁷ Kompleksowy przegląd działań zrealizowanych w 2025 r. znajduje się w załączniku II.

⁸ Kompleksowy przegląd działań w ramach programu „Perykles”, na które przeznaczono środki w 2025 r., znajduje się w załączniku I. Należy zauważyć, że niniejsza sekcja dotyczy wyłącznie tych działań wymienionych w załączniku I, które zostały (częściowo) wdrożone w 2025 r.

⁹ Szacunki te oparto na końcowym sprawozdaniu technicznym (o ile zostało już przekazane) oraz formularzach zgłoszeniowych przesłanych przez beneficjentów.

Wykresy III i IV: Pochodzenie i profil zawodowy uczestników (działania zrealizowane w 2025 r.)

Pochodzenie uczestników

Uczestnicy pochodzili z 50 krajów. Większość uczestników szkoleń (68 %) pochodziła z Europy: 40 % z państw członkowskich należących do strefy euro, 3 % z państw członkowskich spoza strefy euro i 25 % z europejskich państw trzecich. Spośród pozostałych uczestników 16 % pochodziło z Ameryki Łacińskiej, 9 % z Afryki, 6 % z instytucji europejskich i 1 % z innych regionów.

Profil zawodowy uczestników

W 2025 r. 46 % uczestników stanowili przedstawiciele policji. Ta znacząca obecność wynika z faktu, że organy policji są na pierwszej linii walki z fałszowaniem euro, a wśród przedstawicieli policji znajdują się zarówno oficerowie śledczy, jak i personel techniczny. 37 % uczestników stanowili eksperci z krajowych banków centralnych, co czyni ich drugą co do wielkości grupą zawodową ze względu na szereg działań, które koncentrowały się na współpracy z krajowymi bankami centralnymi i między nimi. Uczestnikami byli również pracownicy instytucji europejskich (6 %), sądownictwa (3 %), mennic krajowych (1 %), służb celnych (1 %) i podmiotów z innych sektorów (1 %), co odzwierciedla pełny zakres doświadczenia zawodowego. W szkoleniu z postępowania z monetami nienadającymi się do obiegu wzięli udział przedstawiciele branży urzędów do przetwarzania monet (5 %). Niezmiennie wskazuje to na rolę, jaką w walce z fałszowaniem pieniądza odgrywa sektor prywatny jako znacząca zainteresowana strona. Dzięki temu realizacja programu ma wymiar transnarodowy i multidyscyplinarny, o którym mowa w przepisach rozporządzenia (UE) 2021/840, przy zachowaniu wysokiego poziomu dywersyfikacji pod względem doświadczenia zawodowego.

Najważniejsze osiągnięcia w 2025 r.

W ramach programu w 2025 r. udało się utrzymać, a nawet wzmocnić regionalną współpracę w Europie Południowo-Wschodniej i Ameryce Łacińskiej.

- W 2025 r. zrealizowano szereg działań związanych z programem Perykles, które miały głównie na celu propagowanie i wspieranie ścisłej współpracy pomiędzy organami krajowymi w Europie Południowo-Wschodniej i z Turcją. Obejmowały one (i) wymiany pracowników zorganizowane przez włoskie *Comando Carabinieri Antifalsificazione Monetaria* (CCAFM); (ii) wymianę pracowników zorganizowaną przez włoską *Guardia di Finanza* (GdF) oraz (iii) szkolenie techniczne zorganizowane przez Narodowy Bank Chorwacji (CNB) z udziałem uczestników z dziewięciu państw Europy Południowo-Wschodniej. Działania te obejmowały także wizyty studyjne w Turcji lub udział ekspertów z tego kraju, który ma priorytetowe znaczenie ze względu na ryzyko występowania działalności związanej z wytwarzaniem i tranzytem fałszywych euro.
- Hiszpańska *Brigada de Investigación del Banco de España* (BIBE) (jednostka dochodzeniowo-śledcza działająca przy Banku Hiszpanii) zorganizowała w Buenos Aires (Argentyna) kurs szkoleniowy (25–28 listopada 2025 r.) dla ekspertów z Ameryki Łacińskiej, poświęcony zwalczaniu fałszowania pieniądza; w kursie wzięli udział przedstawiciele instytucji z 11 państw tego regionu. W ramach tego działania promowano środki mające na celu ochronę euro przed fałszowaniem w krajach Ameryki Łacińskiej, które są na nie potencjalnie podatne. Działanie to przyczynia się także do zacieśnienia kontaktów między wyspecjalizowanymi krajowymi urzędami centralnymi, niedawno utworzonymi w tym regionie. BIBE zorganizowało również wymianę pracowników (między Urugwajem a Hiszpanią) mającą na celu zwiększenie wśród instytucji świadomości w zakresie potrzeby ustanowienia krajowego urzędu centralnego w Urugwaju, z myślą o scentralizowaniu wszystkich informacji na temat fałszowania pieniądza na szczeblu krajowym.

W ramach realizacji programu w 2025 r. przeprowadzono również działania koncentrujące się na bieżących wyzwaniach dotyczących walki z fałszowaniem pieniądza.

- Priorytetami, na które ukierunkowano szereg działań, była walka z fałszerstwami wysokiej jakości, wdrożenie rozporządzenia (UE) nr 1210/2010 oraz postępowanie z monetami euro nienadającymi się do obiegu. Działania w tym zakresie obejmowały szkolenie skierowane do ekspertów technicznych poświęcone analizie fałszywych monet, zorganizowane przez Bank Hiszpanii (*Banco de España*), oraz seminarium „Praktyczne podejście do walki z fałszowaniem” zorganizowane przez Bank Portugalii (*Banco de Portugal*). W szkoleniu dotyczącym poprawy wykrywania monet euro nienadających się do obiegu, zorganizowanym jako działanie Komisji, udział wzięli też zainteresowane strony z branży urzędów do przetwarzania i weryfikacji monet oraz przedstawiciele krajowych centrów analiz monet
- Priorytetowe znaczenie nadawane wspieraniu tworzenia i wzmocniania krajowych urzędów centralnych oraz utrzymywania sieci kontaktów między nimi znalazło odzwierciedlenie w trzech działaniach. Obejmują one wspomnianą wymianę

pracowników BIBE między Urugwajem a Hiszpanią oraz „seminarium poświęcone kwestiom legislacyjnym i rozwojowi instytucjonalnemu w zakresie ochrony euro w Ukrainie”. Seminarium poświęcone kwestiom legislacyjnym i rozwojowi instytucjonalnemu, zorganizowane jako działanie Komisji, miało na celu poinformowanie władz ukraińskich o unijnych ramach ochrony euro przed fałszowaniem. Skupiono się w nim na zmianach legislacyjnych i instytucjonalnych, które Ukraina powinna wprowadzić, aby wdrożyć dorobek UE, oraz na różnych modelach przyjętych przez państwa członkowskie w celu utworzenia odpowiedniej infrastruktury służącej zwalczaniu fałszowania. Portugalska policja sądowa (*Polícia Judiciária*) zakończyła wdrażanie „Inicjatywy wspierającej rozwój kompetencji służb policji Republiki Zielonego Przylądka w zakresie wykrywania, analizy i zgłaszania fałszywych banknotów euro” (Counteract). Inicjatywa obejmowała zakup sprzętu potrzebnego służbom Republiki Zielonego Przylądka do prowadzenia dochodzeń w sprawie fałszerstw, a następnie szkolenie z obsługi tego sprzętu.

4. Monitorowanie wskaźników ilościowych i jakościowych

Zgodnie z art. 12 ust. 3 rozporządzenia (UE) 2021/840 w niniejszym sprawozdaniu należy uwzględnić wskaźniki ilościowe i jakościowe programu. W poniższym wykazie przedstawiono wartości tych wskaźników za 2025 r.

1. **Liczba wykrytych fałszywych euro (banknoty: 444 000, monety: 335 290):** w przypadku tego wskaźnika celem jest utrzymanie liczby wykrytych fałszywych banknotów i monet euro pod kontrolą, w przedziale $\pm 5\%$ w porównaniu ze średnią w latach 2014–2020 (671 000/174 112). Liczba wykrytych banknotów była niższa od docelowej, natomiast liczba monet była wyższa. Niemniej jednak związek między programem a tymi wskaźnikami ma charakter jedynie pośredni, gdyż są one w znacznym stopniu determinowane przez szereg czynników zewnętrznych. Te czynniki zewnętrzne obejmują postępy poczynione w dochodzeniach policyjnych oraz skalę produkcji fałszywych euro.
2. **Liczba zlikwidowanych nielegalnych wytwórni (11):** w przypadku liczby zlikwidowanych nielegalnych wytwórni celem jest utrzymanie ich pod kontrolą, na poziomie $\pm 10\%$ w stosunku do 2019 r. (22). Liczba nielegalnych wytwórni zlikwidowanych w 2025 r. była niższa niż wartość docelowa. Jak wyjaśniono w odniesieniu do wskaźnika 1, związek między programem a tym wskaźnikiem jest jedynie pośredni, ze względu na ważną rolę wielu czynników zewnętrznych.
3. **Liczba nowych właściwych organów ubiegających się o udział w programie (11):** wskaźnik ten służy do pomiaru zainteresowania programem ze strony właściwych organów krajowych. Cel na 2024 r. wynosił 12, a na 2027 r. wynosi 24. Choć liczbę indywidualnych wnioskodawców ubiegających się o udział w programie rośnie, nadal pozostaje poniżej docelowego poziomu.
4. **Wskaźnik zadowolenia uczestników działań finansowanych w ramach programu (99,64 %):** wskaźnik ten służy do pomiaru jakości szkoleń postrzeganej przez jego uczestników. Cel ten wynosi 75 %. Odsetek pozytywnych informacji zwrotnych był znacznie wyższy niż wartość docelowa.

5. **Informacje zwrotne od uczestników, którzy wzięli już udział w poprzednich działaniach, dotyczące wpływu programu na ich działania w zakresie ochrony euro przed fałszowaniem (97,80 %):** wskaźnik ten służy do pomiaru zrównoważoności działań w ramach programu. Cel ten wynosi 75 %. Odsetek pozytywnych informacji zwrotnych był znacznie wyższy niż wartość docelowa.

5. Wnioski i plany na przyszłość

Program ten, podobnie jak jego poprzednik, pozostaje znaczącym i skutecznym instrumentem służącym zwalczaniu fałszowania pieniądza. Program (i) wspiera prowadzenie badań; (ii) przyczynia się do utrzymania i rozwoju współpracy oraz (iii) wspiera wymianę najlepszych praktyk między wszystkimi zainteresowanymi stronami zaangażowanymi w walkę z fałszowaniem euro. Fakt, że w 2025 r. budżet został w pełni przydzielony, odzwierciedla zainteresowanie państw członkowskich programem.

Komisja regularnie przekazuje ekspertom z Grupy Ekspertów ds. Fałszowania Euro rezultaty projektów objętych wsparciem w ramach programu. W 2025 r. grupa ta odbyła trzy posiedzenia. Program wykazuje wysoki stopień spójności i komplementarności względem innych właściwych programów i działań na szczeblu UE, ponieważ jest poświęcony wyłącznie ochronie euro przez zapobieganie konkretnej formie przestępczości zorganizowanej – fałszowaniu euro – oraz jej zwalczanie. Należy tu wymienić m.in. **instrument pomocy technicznej i wymiany informacji (TAIEX)** Dyrekcji Generalnej ds. Polityki Sąsiedztwa i Negocjacji w sprawie Rozszerzenia (DG NEAR), który jest najczęściej wykorzystywanym instrumentem w celu wsparcia negocjacji akcesyjnych, oraz Fundusz Bezpieczeństwa Wewnętrznego Dyrekcji Generalnej ds. Migracji i Spraw Wewnętrznych (DG HOME)⁽¹⁰⁾ w części dotyczącej współpracy policyjnej, która obejmuje ogólnie pojęte zapobieganie przestępczości i jej zwalczanie. Od czasu uwzględnienia problemu fałszowania pieniądza jako jednego z priorytetów w planie działań operacyjnych **EMPACT**⁽¹¹⁾ Komisja pracuje w ścisłej koordynacji z podmiotami odpowiedzialnymi za działania EMPACT w celu zmaksymalizowania komplementarności między tymi dwoma źródłami finansowania.

Na podstawie dotychczasowych rezultatów programu i ciągłej analizy pojawiających się zagrożeń, które są przedmiotem dyskusji na forum Grupy Ekspertów ds. Fałszowania Euro, na 2026 r. określono następujące priorytety⁽¹²⁾:

- wspieranie działań mających na celu poprawę współpracy między państwami członkowskimi, które są najbardziej narażone na problem produkcji i dystrybucji fałszywych pieniędzy;
- promowanie współpracy z organami państw trzecich, w przypadku których istnieje podejrzenie produkcji fałszywych euro lub istnieją na to dowody;

¹⁰ [Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady \(UE\) 2021/1149](#) z dnia 7 lipca 2021 r. ustanawiające Fundusz Bezpieczeństwa Wewnętrznego (Dz.U. L 251 z 15.7.2021, s. 94).

¹¹ EMPACT (europejska multidyscyplinarna platforma przeciwko zagrożeniom przestępczym) to inicjatywa państw UE z zakresu bezpieczeństwa służąca rozpoznawaniu, hierarchizowaniu i niwelowaniu zagrożeń ze strony poważnej i międzynarodowej przestępczości zorganizowanej. W 2021 r. EMPACT przekształcono w stały instrument, jak określono w konkluzjach Rady w sprawie stałej kontynuacji cyklu polityki unijnej dotyczącej poważnej i zorganizowanej przestępczości międzynarodowej. Państwem członkowskim odpowiadającym za priorytet EMPACT obejmujący „przestępstwa przeciwko własności intelektualnej oraz fałszowanie towarów i pieniądza” jest Bułgaria.

¹² Priorytety programu na 2026 r. stanowią zasadniczą część rocznego programu prac, który jest załączony do decyzji Komisji z dnia 30 stycznia 2026 r. w sprawie finansowania programu „Perykles IV” oraz przyjęcia rocznego programu prac na 2026 r. – C(2026) 479 final.

- utrzymanie skutecznych ram ochrony euro w Europie Południowo-Wschodniej;
- bieżące wyzwania/kwestie:
 - podnoszenie świadomości i wymiana najlepszych praktyk między organami ścigania, wymiarem sprawiedliwości i służbami celnymi w zakresie internetu/ciemnej sieci/mediów społecznościowych/szyfrowanych aplikacji do czatu jako platformach dystrybucji, a także w zakresie banknotów o zmienionym wzorze i imitacji zabezpieczeń na fałszywych banknotach;
 - wspieranie tworzenia i wzmocnienia krajowych urzędów centralnych oraz utrzymywania sieci kontaktów między nimi;
 - monety euro: walka z fałszerstwami wysokiej jakości, wdrożenie rozporządzenia (UE) nr 1210/2010 oraz postępowanie z monetami euro nienadającymi się do obiegu.